

ЗМІСТ

Засідання п'ятнадцяте, вечірнє
(Четвер, 5 жовтня 2017 року)

Розгляд проекту Закону «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях» ...2

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ П'ЯТНАДЦЯТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
5 жовтня 2017 року, 16 година*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, просимо повертатися всіх до сесійного залу. За кілька хвилин розпочнеться вечірнє пленарнє засідання Верховної Ради України. У порядку денному, окрім тих питань, що дискутуються, маємо ще достатньо важливих законопроектів. Це питання підтримки кінематографа, питання щодо зовнішньої політики України і реінтеграції окупованих Російською Федерацією територій. Просимо повертатися до сесійного залу, займати робочі місця і будемо працювати.

Прошу секретаріат дати оголошення з проханням, щоб народні депутати України поверталися до сесійного залу і займали робочі місця.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **ПАРУБІЙ А.В.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я прошу зайняти робочі місця і підготуватися до реєстрації. Готові? Заходять ще.

Отже, я прошу провести реєстрацію. Будь ласка.

У сесійному залі зареєструвалися 366 народних депутатів. Вечірнє пленарнє засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Хочу вам нагадати, що сьогодні на ранковому засіданні ми включили до порядку денного два законопроекти, і зараз можемо переходити до їхнього розгляду. Перший – це проект Закону «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях» ([№ 7163](#), [№ 7163-1](#) і [№ 7163-2](#)).

Шановні колеги, це три проекти. Усі автори матимуть змогу виступити, як і комітет, але я прошу вас підтримати пропозицію розгляду за скороченою процедурою. Прошу всіх зайняти робочі місця і підтримати розгляд за скороченою процедурою.

Готові до голосування? Ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроектів № 7163, № 7163-1 і № 7163-2 за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 119.

Ще не зайшли до залу. Я поставлю ще раз. Не кричіть, будь ласка, колеги. Займіть робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою законопроектів № 7163, № 7163-1 і № 7163-2. Прошу підтримати, голосуємо.

«За» – 136.

Ще раз поставлю. Якщо не буде голосів, ми перейдемо до розгляду за повною процедурою.

Отже, ставлю ще раз на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 157.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді Секретаря Ради національної безпеки і оборони України Турчинова Олександра Валентиновича.

Олександр Валентиновичу, запрошую вас до трибуни.

ТУРЧИНОВ О.В., Секретар Ради національної безпеки і оборони України. Шановний Голово! Шановні народні депутати! Запропонований законопроект має стратегічне значення для нашої країни. Він створює правові й організаційні умови для відновлення територіальної цілісності України, повної деокупації Донецької та Луганської областей, забезпечує тверду та непохитну правову позицію України в міжнародних судових інстанціях, у переговорних процесах, блокує будь-які спроби Російської Федерації продовжити агресію, маскуючись під миротворців. Головне, проект чітко і недвозначно визначає Російську Федерацію державою-агресором, а території окремих районів Донецької та Луганської областей окупованими (*Шум у залі*). Шановні колеги, я дам відповіді на всі запитання.

Законопроект вводить поняття окупаційної адміністрації Російської Федерації, яка під прикриттям самопроголошених органів реалізує на тимчасово окупованих територіях завдання російського політичного та військового керівництва. Діяльність на окупованій території збройних сил Російської Федерації...

Я просив би дати декілька хвилин, надто важливе питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, я додаю.

ТУРЧИНОВ О.В. Діяльність на окупованій території збройних сил Російської Федерації, підконтрольних їм військових формувань та окупаційної адміністрації Російської Федерації суперечить нормам міжнародного гуманітарного права, є незаконною, а будь-який виданий у зв'язку з такою діяльністю нормативно-правовий акт є недійсним і не створює правових наслідків...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу додати 2 хвилини.

ТУРЧИНОВ О.В. Дякую.

Законопроект визначає, що в межах тимчасово окупованої території діє особливий порядок забезпечення прав і свобод цивільного населення, визначений національним законодавством і нормами міжнародного гуманітарного права. Право приватної власності є визначальним для всіх цивілізованих держав. Тому в проекті йдеться про те, що за фізичними та юридичними особами зберігається право власності та інші речові права на майно, у тому числі нерухоме, що знаходиться на тимчасово окупованих територіях в Донецькій та Луганській областях, якщо воно набуто відповідно до законів України.

Проект закону визначає такі пріоритети державної політики: звільнення окупованих територій та відновлення конституційного ладу на них; захист прав, свобод і законних інтересів громадян України, які постраждали внаслідок російської агресії; зміцнення незалежності, державності, забезпечення єдності та територіальної цілісності Української держави.

Законопроект запроваджує ефективну систему управління військовою операцією з метою протидії російській агресії та звільнення окупованих територій. Відповідно до законопроекту схвалюється

рішення Президента України про застосування з цією метою Збройних Сил України та інших військових формувань.

Встановлюється, що безпосереднє керівництво всіма силами та засобами, які використовуються для забезпечення саме безпеки у Донецькій та Луганській областях, покладається на Об'єднаний оперативний штаб Збройних Сил України. Створюється єдина вертикаль, яка забезпечує планування, організацію та контроль виконання оборонних та безпекових завдань у Донецькій та Луганській областях, зокрема спрямування і координацію діяльності військово-цивільних та військових адміністрацій...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 30 секунд. Завершуйте.

ТУРЧИНОВ О.В. Дуже важливо, що за нашими військовослужбовцями і працівниками правоохоронних органів зберігаються всі пільги, що мають учасники антитерористичної операції.

На завершення хочу наголосити, що прийняття такого закону створить умови для ефективного захисту національної безпеки України, відсічі збройної агресії Російської Федерації і звільнення захоплених Росією територій.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Валентиновичу.

Запрошую до доповіді народного депутата України Сироїд Оксану Іванівну.

СИРОЇД О.І., *заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Шановні колеги! Я хочу пригадати кілька подій, які відбулися у стінах цього парламенту. 28 червня 1996 року в цьому залі прийняли Конституцію України. Тоді, голосуючи за статтю 17 про недопущення розташування іноземних військових баз на території України, на вимогу комуністів було проголошено норму в перехідних положеннях про дозвіл на перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території Криму.

Ознайомтеся, будь ласка, зі стенограмою цього засідання. Почитайте, про що тоді говорили депутати. Вони казали: та вони і так

там стоять, та це лише на 20 років, та це ж не іноземні війська, а просто бази. Вони дискутували, скільки вони братимуть грошей за оренду цього Чорноморського флоту. І лише один депутат зазначив, що через 20 років Крим не будуть вважати територією України. На жаль, пройшло 20 років, ми маємо наслідки цього рішення.

Я хочу також нагадати ще одну подію. Це виступ з цієї трибуни міністра закордонних справ Удовенка, коли він представляв успіх Будапештського меморандуму. Цитую: «Протягом останніх двох з половиною років ми наполегливо працювали і над іншою принциповою для нас проблемою – отримання від ядерних держав гарантії безпеки України у зв'язку з її приєднанням до Договору нерозповсюдження ядерної зброї. Хотів би тут зазначити, що жодна держава, що приєдналася до ДНЯЗ, таких гарантій не отримувала... Те, що вдалося вийти на підписання такого документа, без будь-яких перебільшень має безпрецедентний характер і є абсолютно новим словом у сучасних міжнародних відносинах: уперше в історії ядерні держави погоджуються на надання адресних гарантій одній окремій державі...».

Тоді Президент Кравчук зазначив, що якщо завтра до Криму зайдуть російські війська, ніхто й бровою не поведе для того, щоб нас захистити. Це сталося не завтра, це сталося через 20 років.

Я навела вам ті приклади, коли з таким пафосом з цієї трибуни нам розказували про перемоги. І ви знаєте насправді, якими фатальними для нас виявилися ці рішення.

У мене запитання: невже вас історія нічому не вчить? Невже ви не розумієте, що, впроваджуючи будь-які російські сценарії, ви не обдурюєте Путіна, ви обдурюєте себе, ви обдурюєте своїх людей? Невже ви не розумієте, що поки національний інтерес не стане пріоритетом, нас ніхто не поважатиме? Невже ви не розумієте, що для того щоб захистити своїх людей, свою армію і свою державу, потрібні справжні рішення, а не симулякри? Ми знов почули так багато пафосних ідей. Але в тому законопроекті, який був презентований, немає правди. Декларація про визнання Росії окупантом без визначення дати окупації – це порожнє слово. Це не має жодних юридичних наслідків. Лише визнання дати окупації покладе на Росію обов'язок в майбутньому сплатити за всі руйнування і за порушення прав людини.

Невже ви не розумієте, що ми не можемо роз'єднувати політику щодо Криму і Донбасу, бо інакше ми відмовляємося від Криму? Тут багато говорилося про те, що права людини будуть захищені. А що, ви не бачите, що в цьому законопроекті немає нічого, немає жодної процедури, це голі декларації і відсилки на підзаконні акти? Як ці люди будуть захищені? Ми пропонуємо всі механізми захисту прав людини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу надати 30 секунд для завершення.

СИРОЇД О.І. Ви знаєте, нас будуть поважати лише тоді, коли ми поважатимемо себе самі і коли будемо приймати рішення в наших національних інтересах. А те, що ви зараз пропонуєте, – це насправді повторення дозволу на Чорноморський флот, повторення Будапештського меморандуму. Лише правдиві рішення врятують Україну.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До доповіді запрошую народного депутата України Ілленка Андрія Юрійовича.

ІЛЛЕНКО А.Ю., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 215, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»).* Сьогодні – один з найвідповідальніших днів в історії Верховної Ради цього скликання і, напевно, взагалі в історії Верховної Ради, і один з найвідповідальніших днів у житті кожного з вас, шановні народні депутати, які давали присягу на вірність українському народу. Сьогодні ми повинні обрати, на чиєму ми боці: на боці української нації чи на боці ворога?

Коли ми говоримо багато правильних слів, то маємо розуміти, що це лише обгортка, а реальність полягає в тому, що в цьому законопроекті у статті 7 пропонується легалізувати ганебні антиконституційні, антидержавні Мінські угоди, підписані терористами під диктовку Кремля (*Оплески*). Це величезний ризик для української державності, тому що ці нелегітимні документи можуть стати частиною українського законодавства. Цього допустити не можна.

Тому ми, депутати-націоналісти від «Свободи», від «Національного корпусу», підготували відповідний альтернативний законопроект, у якому чітко вказуємо, що Росія – агресор, що окуповані території повинні мати саме такий статус, що має бути припинена будь-яка торгівля з окупованими територіями, але найголовніше – ми прибираємо усі згадки про ганебні Мінські угоди. Треба розуміти, що якщо зараз розповідатимуть про те, що є резолюція ООН, і буде посилення на резолюцію ООН, то в тій резолюції написано, що Україна повинна в повному обсязі виконати Мінські угоди. А Мінські угоди – це амністія терористам. Мінські угоди – це фактично навіть не федералізація – конфедералізація України. Мінські угоди – це народна міліція, яка буде називатися «загони окупантів-терористів». Мінські угоди – це руйнація Української держави.

Подумайте, на чиєму ви боці, народні депутати. Подумайте про Україну. Подумайте, ваші діти, ваші онуки будуть пам'ятати, як ви голосували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу додати 2 хвилини.

ІЛЛЄНКО А.Ю. Не зробіть, будь ласка, фатальної помилки. Тому що це буде навіть не злочин, це буде помилка, як казав один великий француз. Тому давайте захистимо інтереси України, давайте не піддаватися на шантаж, не важливо, звідки він – зі сходу чи із заходу. Україна має думати своєю головою, це Верховна Рада України, а не орган, яким мають маніпулювати із-за кордону. Національні інтереси України понад усе! Україна понад усе! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. До співдоповіді запрошується секретар Комітету з питань національної безпеки і оборони Вінник Іван Юрійович. Будь ласка.

ВІННИК І.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Доброго дня, шановні колеги! Робота над цим законопроектом розпочалася не сьогодні і не вчора. Вона ведеться фактично впродовж трьох років російської агресії проти України. Дійсно, ми розпочинали з доволі слабких переговорних позицій, тому що українські

переговорні позиції, на жаль, були знищені попереднім керівництвом країни, яка свідомо знищувала українську армію.

У сучасному світі, який базується на засадах сили, у якому майже остаточно втрачено верховенство права, як це нав'язує сьогодні агресивна політика Російської Федерації на чолі з Володимиром Путіним, Україна змушена рахуватися з цією парадигмою. Тому, безумовно, в 2014 році, коли після перемоги Майдану Україна звільнила більшу частину країни від російської окупації (думаю, що ні в кого не викликає сумнівів, що впродовж 23 років незалежності Україна знаходилася під російською окупацією і робила те, що говорили їй з Кремля), ми почали розбудовувати державу. Дійсно, залишилися захопленими Крим і частина Донецької та Луганської областей внаслідок того, що ми не будували армії впродовж 23 років. Дійсно, Росія розпочала гібридну агресію проти України, гібридну війну. Вона не визнавала своєї присутності на Донбасі, не визнавала присутності своїх військ. Водночас вона шантажувала Україну: якщо ви оголосите війну, то залишитеся в повній економічній ізоляції. Війська Російської Федерації могли опинитися в Києві. Це перемога України, що їх тут сьогодні немає. І не треба казати, що в нас немає перемог. У нас є перемоги, і їх багато.

Українська армія, Українська держава еволюціонувала. Сьогодні ми можемо рухатися далі. Нарешті, ми можемо на рівні законодавства визначати країну, яка здійснила агресію проти України, – це Російська Федерація. Російські регулярні війська здійснили окупацію Криму, російські регулярні війська здійснили окупацію частини Донецької та Луганської областей. Росія прагнула захопити Україну повністю та встановити політичний контроль над нашим майбутнім. Ми сказали «ні». Сказали «ні» Збройні Сили України, український народ, кожен громадянин, який підтримував армію, інші військові формування і українські волонтери.

Сьогодні ми приймаємо законодавство всенародно, я підкреслюю, всенародно, адже згідно зі статтею 5 Конституції єдиним джерелом влади є народ, який обирає своїх представників до парламенту. Якщо ми сьогодні підтримаємо, це буде голос українського народу, що в Україні війну розпочала Російська Федерація, що російські війська перебувають на Донбасі, що нам треба здійснити заходи щодо звільнення цих територій, а в подальшому щодо їх реінтеграції, деокупації, зачистці тощо.

Цим законопроектом ми встановлюємо правові засади для збереження права власності всім фізичним, юридичним особам, які тимчасово не контролюють свою власність на територіях, що нині окуповані Російською Федерацією. Ми чітко визначаємо, посилаючись на засади Організації Об'єднаних Націй, що поважаємо ті резолюції, які прийняла Організація Об'єднаних Націй у відповідь на збройну агресію Російської Федерації проти України.

У зв'язку з цим Комітет з питань національної безпеки та оборони, розглядаючи цей законопроект на своєму засіданні, з огляду на зазначене пропонує в частині першій статті 7 проекту закону слова «Мінського протоколу від 5 вересня 2014 року, Мінського меморандуму від 19 вересня 2014 року та «Комплексу заходів» від 12 лютого 2015 року» замінити словами «Резолюцій Ради Безпеки ООН, прийнятих у зв'язку з російською збройною агресією проти України в Донецькій та Луганській областях», щоб не було дискусії про зраду. Її ніколи не було в цій Верховній Раді після Майдану і ніколи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 30 секунд. Завершуйте.

ВІННИК І.Ю. Шановні колеги! Комітет пропонує прийняти законопроект № 7163, поданий Президентом України Порошенком Петром Олексійовичем, за результатами розгляду в першому читанні за основу.

Альтернативні законопроекти не набрали належної підтримки.

Я ще раз хотів би подякувати Президенту України Петру Олексійовичу Порошенку, Секретарю Ради національної безпеки і оборони України пану Турчинову за цю потрібну Україні роботу, за цей законопроект.

Прошу підтримати законопроект у першому читанні за основу з поправкою комітету, яку я озвучив щойно для стенограми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу провести запис: два – за, два – проти.

Колеги, давайте відразу домовимося. Буду всім додавати по 1 хвилини, щоб вийшло по 3 хвилини.

Від фракції «Батьківщина» народний депутат Немиря передає слово Сергію Соболеву. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Те, що зараз відбувається, нагадує мені голосування в цій самій сесійній залі фракцій комуністів, Партії регіонів і тих, які «смалодушничали», за законопроект «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей», яким узаконили тероризм на території Луганська і Донецька, дали можливість створювати підрозділи так званої народної міліції, свої суди і свої прокуратури.

Але найцинічніше – це сьогоднішня пропозиція комітету, який доповідає цей законопроект. Про що свідчать резолюції ООН і хто готував ці резолюції? Резолюція, на яку посилаються, готувалася Російською Федерацією з однією метою – узаконити Мінські угоди.

Ба більше, того самого дня була заява Міністерства закордонних справ України, де зазначалося, що верхом цинізму з боку країни-агресора є подання Резолюції Ради безпеки ООН. Оце ви хочете узаконити?! Це ви хочете внести як зміни до закону? Це перше.

Друге. Стаття 9 передбачає, що замість того, щоб згідно з Конституцією України Верховний Головнокомандувач взяв відповідальність на себе і не ховався три роки поспіль, як це було, буде створено якийсь ефемерний орган, за яким незрозуміло яка далі буде відповідальність.

Ще більш цинічною є спроба через три роки військової агресії Російської Федерації узаконити указ, якого не існує в природі: дати дозвіл на використання Збройних Сил. Це прямий шлях десяткам тисяч наших воїнів у суд до Гааги, бо ви узаконюєте те, що три роки вони незаконно використовували...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Прошу додати 1 хвилину, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. ...на цих територіях, захищаючи свою Батьківщину від прямої агресії.

Саме тому наша фракція не голосуватиме за цей верх цинізму, який нам пропонується. Ми готові підтримати в першому читанні

альтернативний законопроект для того, щоб його далі доопрацьовувати і врахувати всі найважливіші моменти, де зазначено ключові речі, які стосуються Росії – країни-агресора і військового збройного протистояння, що може використовувати Президент держави, парламент і країна у разі прямої нової агресії Російської Федерації. Це ключове, де повинен бути Крим і всі території, окуповані Російською Федерацією.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Тарас Пастух, фракція «Об'єднання «Самопоміч». Будь ласка.

ПАСТУХ Т.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 163, Тернопільська область, самовисуванець). Шановні українці! Слава Україні! Кожне скликання парламенту має, напевно, за час своєї каденції буквально кілька голосувань, якими може показати, як голосує і чийм є парламент: парламентом України чи парламентом олігархів. Але в даній ситуації ми не про олігархів говоримо, а про тих власників, на жаль, із-за кордону, які сюди прислали багатьох депутатів. Сьогодні кожен українець матиме можливість, нарешті, побачити, до чого дозрів за три роки кожен його депутат, за якого він голосував, кожна політична сила. Кожна політична сила і депутати, які виходили на трибуну, називали Росію країною-агресором і окуповані наші території. І сьогоднішнє голосування це покаже.

Дійсно, сьогодні Секретарем Ради національної безпеки і оборони було сказано дуже багато слів. Ті слова, які «Об'єднання «Самопоміч» каже вже протягом останніх 2,5 року: назвіть, нарешті, війну війною, назвіть, нарешті, окупанта, назвіть окуповану територію, ми почули. Але сьогодні кожен українець має можливість відкрити закон і побачити, що завтра це все працювати не буде.

Саме ви, пане Секретарю Ради національної безпеки і оборони, виписали в законі, що визначати територію, яка окупована, буде та людина, яку ви буквально нещодавно порадили звільнити зі Збройних Сил України, – пан Муженко, начальник Генерального штабу.

Хочу вам нагадати, що саме пан Муженко через рік війни, після того, як був Іловайськ, як усі вже підтвердили, що зайшли російські

війська, як був ДАП, як 29 січня вже були бої безпосередньо біля міста Дебальцевого, сказав: «Збройні Сили України не б'ються з регулярними частинами Російської Федерації». Це його слова.

Зараз ви хочете, щоб він визначив окуповану територію. Він цього не зробить. Він цього тоді не зробив і зараз не зробить. І якщо не буде виписано в законі, коли відбулася окупація і які саме території окуповані, які області і райони, Муженко цього не зробить, зрозумійте ви, нарешті, ці речі.

Не можна, пане секретарю, прикривати те рішення, якого не існує. Підготуйте рішення Президента, внесіть до парламенту, ми всі проголосуємо і дамо згоду на використання Збройних Сил. Перестаньте підставляти наших військовослужбовців, їх сьогодні садять до в'язниць. Сьогодні таким законом ви даєте можливість амністувати тих, хто їх вбиває. Наші, на жаль, військовослужбовці не захищені.

Сьогодні ви кажете, що виписали норму, яким чином буде звільнятися територія. Так, за Мінськими угодами. Сьогодні ви закопуєте наші війська в окопи. Жоден наш військовий не матиме за Мінськими угодами права зробити пострілу і кроку вперед. То, можливо, їм не треба там сидіти. Нехай дипломати йдуть і займаються вирішенням цих питань щодо Мінських угод. Це закон не...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Шановні колеги, у всіх у нас рівні можливості...

Надамо ще 15 секунд, добре.

ПАСТУХ Т.Т. Шановні українці, це законопроект не про деокупацію, а про капітуляцію. Цього голосувати не можна. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Максиме, я маю порадитися із залом. Щойно до мене підійшов колега з фракції «Батьківщина» пан Луценко, який заявив, що зареєстрував ще один альтернативний законопроект, і вимагає зараз його тут представити. Комітет його не розглядав (*Шум у залі*). Я порадилася, зал протестує проти цього.

Шановні колеги, ви додасте ваші поправки між першим і другим читаннями до законопроекту, який сьогодні буде проголосований (*Шум у залі*).

Шановні колеги, буде проголосовано... Ми будемо ставити на голосування... (*Шум у залі*). Ну, не кричіть. Я ж раджуся із залом, правда?

Я надаю 3 хвилини для виступу лідеру фракції «Народний фронт» шановному Максиму Бурбаку.

Пане Максиме, прошу до слова.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, давайте заспокоїмося і, врешті-решт, почнемо працювати на відновлення територіальної цілісності нашої держави. Фракція «Народний фронт» підтримає законопроект № 7163 в першому читанні.

«Народний фронт» послідовно бореться за відновлення територіальної цілісності України, за безумовне повернення Криму та Донбасу. Для нас неприйнятні сумніви чи компроміси щодо прав українця на незалежну зовнішню і внутрішню політику. Наше розуміння цілісності, суверенітету буде незмінним незалежно від позицій Росії, США, а також Європейського Союзу (*Шум у залі*). Україна має зайняти жорсткішу позицію щодо російської агресії і покладатися насамперед на власні сили (*Шум у залі*).

Перша вимога фракції «Народний фронт». Зараз при обговоренні законопроекту вилучити абзац перший статті 7 і нову редакцію доопрацювати до другого читання. Ми не допустимо легалізації незаконних підписів російських найманців під цими так званими угодами.

Друга вимога. Ми наполягаємо між першим і другим читаннями виписати версифікацію або підтвердження факту виведення російських військ. Законопроект № 7163 треба обов'язково доповнити положенням про те, що факт виведення російських військ, їх найманців з окремих районів Донецької і Луганської областей повинен засвідчуватися указом Президента, який він підписує лише на основі спільного подання міністра внутрішніх справ України та міністра оборони України (*Шум у залі*).

Я перепрошую. Припиніть зривати прийняття важливого закону для відновлення територіальної цілісності. Давайте працювати і приймати реальні рішення, а не відпрацьовувати плани Путіна і Росії в цьому залі.

Шановні депутати, якщо ми боремося за відновлення України в повних її межах, давайте проголосуємо в першому читанні

з вимогами фракції «Народний фронт». Вилучаємо абзац перший статті 7, і впевнений, усе це напруження спаде.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, я прошу додати Максиму Бурбаку 1 хвилину.

Я звертаюся до колег з фракції «Об'єднання «Самопоміч» (*Шум у залі*). Я в Мінську не боюся бойовиків. Вас я тим більше не боюся! На місце сіли! Сіли на місце! (*Шум у залі*).

Зараз ми вимагаємо рівних... (*Шум у залі*). Я прошу. Шановні колеги, це демократія, коли п'ять фракцій мають можливість обговорити в рівних... (*Шум у залі*).

Таню, я прошу. Юро і Таню, як головуюча на цьому засіданні я вимагаю порядку в залі! Ми працюємо відповідно до Регламенту. Такого не може бути, що фракція «Об'єднання «Самопоміч» (і я звертаюся зараз до цієї фракції) отримала 3 хвилини для виступу зі своєю позицією. Я вимагаю зараз 3 хвилини для фракції «Народний фронт», 3 хвилини для фракції Радикальної партії, 3 хвилини для фракції «Опозиційний блок», 3 хвилини для БПП. Я дуже прошу шанувати президію! (*Шум у залі*). Я прошу не чіпати мого стільця, тому що це некоректно (*Шум у залі*). Не чіпайте, будь ласка, колег!

Я дуже прошу надати Максиму 1 хвилину.

Це ганьба! (*Шум у залі*).

Зверніть увагу на поведінку «Самопоміч» (*Шум у залі*). Я прошу, зверніть увагу на поведінку «Самопоміч». Я прошу негайно відійти від президії! Я прошу фракцію «Об'єднання «Самопоміч» діяти парламентськими методами (*Шум у залі*). Я прошу «Самопоміч» діяти парламентськими методами. Відійдіть, будь ласка.

Насправді, сьогодні ми маємо можливість парламентських... (*Шум у залі*).

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я прошу зупинити бійку в залі! Зупиніться! (*Шум у залі*).

Я оголошую перерву за правом Голови і прошу голів фракцій підійти до мене в кабінет. Я оголошую перерву. Прошу в кабінет до мене. Зупиніться!

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...Завтра всі виступлять. Буде продовжено обговорення *(Шум у залі)*.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка)*. А сьогодні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Буде продовжено.

ЛЯШКО О.В. Це неправильно, коли одні мають право на виступ, а інші не мають.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Закриття! Закриття!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, увага! Я хочу вас повідомити, що ми провели нараду, де було визначено, що в законопроекті, що перебуває на розгляді, вилучаються пункти, які посиляються на Мінські угоди. Це норма, яка мала розблокувати засідання Верховної Ради України. І це була узгоджена позиція, яку я мав оголосити з трибуни. Тим не менше трибуна продовжує бути заблокованою. Це неприйнятна ситуація щодо законопроекту, в якому ми маємо визнати Росію агресором на рівні законодавчого акта. Відбувається опір цій позиції. Я не можу збагнути, яка логіка у тих людей, які займають сьогодні трибуну.

Ми продовжимо розгляд цього законопроекту, але у зв'язку із ситуацією, що склалася, сьогодні засідання Верховної Ради України оголошується закритим.

Колеги, я впевнений, що закон про визнання Росії агресором буде всіма підтриманий і прийнятий у цьому залі *(Шум у залі)*.

Слава Україні!